

Sygn. akt III U 1043/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Józef Pawłowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewelina Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 29 sierpnia 2014 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. S. prawo do emerytury w ustawowej wysokości począwszy od dnia 24 sierpnia 2014 r.

Sygn. akt III U 1043/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 października 2014 r.

Decyzją z dnia 29 sierpnia 2014 r., znak: (...), (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. S. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmawia przyznania emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy

w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy składkowe i nieskładkowe w łącznym wymiarze 25 lat, co pozwoliło na przyjęcie, że wnioskodawca posiada wymagany ogólny staż pracy.

W zakresie 15 – letniego stażu pracy w szczególnych warunkach ZUS uznał za udowodnione wyłącznie okresy od 1.08.1974 r. do 23.10.1974 r., od 2.06.1975 r. do 31.08.1975 r., od 10.08.1976 r. do 30.09.1987 r., co łącznie opiewa na 11 lat, 6 miesięcy i 3 dni.

Organ rentowy odmówił uwzględnienia spornego okresu 4 lat, 2 miesięcy i 17 dni, zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w D., jako pracy w szczególnych warunkach, ponieważ brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach określającego rodzaj wykonywanej pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji z załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnym warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył, w dniu 5.09.2014 r., wnioskodawca J. S., zaskarżając ją w całości. Wnioskodawca zarzucił wydanej przez ZUS decyzji, błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że w okresie od 15.10.1987 r. do 31.12.1991 r. w Przedsiębiorstwie (...) w D., nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach. Uzasadniając swoje odwołanie wnioskodawca przytoczył fakt, że zakład pracy, którego dotyczy sporny okres, nie istnieje już od 23 lat. Wnioskodawca wystąpił do Archiwum Zakładowego jako jednostki przechowującej akta po zlikwidowanym przedsiębiorstwie, a uzyskany komplet dokumentów stanowił w jego opinii wystarczający do potwierdzenia zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Wskazując na powyższe wniesiono o zmianę zaskarżonej decyzji przez ustalenie wnioskodawcy prawa do emerytury zgodnie ze złożonym wnioskiem.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że wnioskodawca w dniu 25 lipca 2014 r. złożył wniosek o emeryturę wcześniejszą z tytułu pracy w warunkach szczególnych. We wniosku zawarł oświadczenie, że nie jest członkiem OFE. Rozpatrując wniosek o emeryturę organ rentowy uznał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz posiada wymagany ogólny staż pracy. Z akt sprawy wynika, że wnioskodawca przedstawił dokumenty stwierdzające wykonywanie pracy w szczególnych warunkach na okres zatrudnienia w CH. (...) od 1 sierpnia 1974 r. do 23 października 1974 r., oraz od 2 czerwca 1975 r. do 31 sierpnia 1975 r. oraz w (...) w K. od 10 października 1976 r. do 30 września 1987 r., w łącznym wymiarze 11 lat, 6 miesięcy i 3 dni. Ponieważ na okres zatrudnienia od 15 października 1987 r. do 31 grudnia 1991 r., wnioskodawca nie przedłożył żadnych dokumentów potwierdzających zatrudnienie w szczególnych warunkach, organ rentowy odmówił uznania spornego okresu 4 lat, 2 miesięcy i 17 dni za pracę w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy w Przemyślu – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. S., ur. (...), w dniu 25 lipca 2014 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając w nim, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W aktach organu rentowego zalega dokumentacja potwierdzająca przebieg zatrudnienia wnioskodawcy, z której wynika, że był on zatrudniony w warunkach szczególnych w Zakładach (...) w K. od dnia 1 sierpnia 1974 r. do 31 sierpnia 1975 r., gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę wymienioną w Wykazie A, Dział XIV poz. 25. Kolejny okres zatrudnienia w warunkach szczególnych dokumentuje świadectwo z dnia 14.11.2013 r., wystawione przez (...) Spółka Akcyjna w upadłości likwidacyjnej. Z treści tegoż świadectwa wynika, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku montera kotłowni energetycznych, co odpowiada pracom wymienionym w Wykazie A Dziale II.

W aktach organu rentowego zalega ponadto kserokopia świadectwa pracy z dnia 31 grudnia 1991 r. wystawionego przez likwidatora Przedsiębiorstwa (...) w D. z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w D. w okresie od 15 października 1987 r. do 31 grudnia 1991 r.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach rentowych dokumentacji, decyzją z dnia 29 sierpnia 2014 r. ZUS odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury, ponieważ nie został udowodniony 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 1 roku i 17 miesięcy; składkowe – 22 lata, 2 miesiące i 25 dni; uzupełniające - rola – 3 lata, 11 miesięcy i 7 dni; łącznie 25 lat, w tym w warunkach szczególnych – 11 lat, 6 miesięcy i 3 dni.

Dowód – akta emerytalne wnioskodawcy:

- wniosek emerytalny z dnia 25.07.2014 r.,
- świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach i świadectwa pracy,
- decyzja ZUS z dnia 29.08.2014 r.

Sąd ustalił ponadto, że wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w D. w okresie od 15 października 1987 r. do 31 grudnia 1991 r. jako robotnik melioracyjny. Większość prac wykonywana była w terenie podmokłym, przy regulacji rzek, potoków, budowli melioracyjnych – przepustów, wiaduktów, drenowaniu pól. Praca jego polegała na kopaniu rowów melioracyjnych, karczowaniu drzew, wycinaniu krzewów, wbijaniu palików na zniwelowaną wysokość wskazaną przez kierownika budowy, układaniu faszyny i jej wiązaniu, równaniu skarpg, drenowaniu. Zdarzały się przestoje w pracy w okresie silnych mrozów w zimie i wówczas sporadycznie wyczekiwało się na ich zelżenie. W tym czasie również karczowano drzewa, czy też wycinano krzaki.

Wnioskodawca w tym charakterze pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód:

- zeznania świadka Z. S.,
- zeznania świadka A. P.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych wnioskodawcy, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków Z. S. i A. P., a ponadto zeznaniom wnioskodawcy J. S., jako logicznym, spójnym, wzajemnie się uzupełniającym, znajdującym potwierdzenie w dowodach z dokumentów. Wynika z nich jednoznacznie, w jakim charakterze i przy jakich pracach był zatrudniony wnioskodawca w spornym okresie w Przedsiębiorstwie (...) w D.. Natomiast co do faktycznego okresu pracy w tym czasie, Sąd oparł się na dowodach z dokumentów zalegających w aktach organu rentowego. Należy mieć bowiem na uwadze, iż z uwagi na znaczny upływ czasu świadkowie, ale również sam wnioskodawca takich faktów, dat mogą nie pamiętać.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy J. S. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych

w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy

na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac

w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat

dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi

do okresów zatrudnienia.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia,

czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Z akt sprawy wynika, że ZUS nie kwestionował spełnienia

przez wnioskodawcę innych warunków niezbędnych do nabycia prawa

do emerytury na podstawie wyżej powołanych przepisów, a więc ukończenia 60 roku życia, uzyskania ogólnego stażu pracy w wymiarze 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999 r. oraz nie przystąpienia do OFE.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął również, że wnioskodawca był zatrudniony w szczególnych warunkach w CH. (...) od 1 sierpnia 1974 r. do 23 października 1974 r., oraz od 2 czerwca 1975 r. do 31 sierpnia 1975 r. oraz w (...) w K. od 10 października 1976 r. do 30 września 1987 r., w łącznym wymiarze 11 lat, 6 miesięcy i 3 dni.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało ponadto, że wnioskodawca J. S. był zatrudniony w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) w D. w okresie od 15 października 1987 r. do 31 grudnia 1991 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku robotnika melioracyjnego.

Na podstawie zgromadzonych dokumentów oraz zeznań świadków Sąd stwierdził, iż wnioskodawca w ramach świadczonej pracy w Przedsiębiorstwie (...) w D., wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, bez względu na panujące warunki atmosferyczne prace związane z zakładaniem urządzeń melioracyjnych. Z uwagi na miejsce zakładania urządzeń melioracyjnych warunki, w których pracował wnioskodawca były szczególnie uciążliwe. Wynikało to z faktu, że większość prac wykonywana była w terenie podmokłym. Fakt, że w wystawionym świadectwie pracy brak jest wzmianki, iż praca wykonywana była w szczególnych warunkach nie daje wystarczających podstaw do przyjęcia stanowiska wyrażonego przez ZUS w zaskarżonej decyzji.

Zgodnie bowiem z orzeczeniem Sądu Apelacyjnego

w K. z dnia 12 grudnia 2012 r. (sygn. III AUa 1985/12) okresy pracy w szczególnych warunkach mogą być wykazywane przed sądem wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi przez k.p.c.,

a w szczególności dokumentami z osobowych akt pracowniczych, zeznaniami świadków, wyjaśnieniami stron, bowiem w postępowaniu odwoławczym

nie mają zastosowania ograniczenia dowodowe, którymi związany jest organ rentowy.

Wskazane wyżej stanowisko wymienione zostało w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale X –

„W rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym”, poz. 1 – „Prace

przy zakładaniu urzędzeń melioracyjnych” oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, Dziale X, poz. 1, pkt 9 – „robotnik melioracyjny”.

Podkreślić należy, iż w postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał łącznie ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia (...), a więc od ukończenia 60 roku życia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak sentencji wyroku.